

Р. Богатирьова, міністр охорони здоров'я України, член-кореспондент НАМН України: «Розвиток і реформування національної системи охорони здоров'я потребує сталого інноваційного розвитку медичної науки у ринкових умовах.

...Медична академія не втратила свого зв'язку з Національною академією наук України. Адже фундаментальні дослідження у сфері медицини та біології є тим науковим інкубатором, що живить прикладні наукові дослідження щодо розробки новітніх технологій діагностики та лікування хвороб.

Маючи потужний кадровий та науковий потенціал, академія повинна та здатна ефективно вирішувати такі завдання:

- наукове обґрунтування реформування галузі охорони здоров'я;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку медичної науки;
- упровадження результатів наукових досліджень у практичну охорону здоров'я – інтеграція науки та практики;
- забезпечення необхідних для держави обсягів підготовки висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів;
- розширення співпраці вітчизняних науково-дослідних установ України з провідними вітчизняними та зарубіжними науковими та освітніми центрами.

Завдання медичної науки на нинішньому етапі розвитку галузі, що реформується, зосереджені на виконанні завдань Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» та нової Програми економічного розвитку країни, що була схвалена на розширеному засіданні Уряду у лютому 2013 р., де Президентом України В. Януковичем визначено головні пріоритети для сфери охорони здоров'я: підвищення якості та доступності медичних послуг, запровадження новітніх медичних технологій, розробка вітчизняних лікарських засобів з метою імпортозаміщення.

...Прикладні розробки у сфері профілактичної та клінічної медицини, що виконуються у науково-дослідних установах МОЗ та НАМН України та вищих медичних навчальних закладах, зорієнтовані у першу чергу на вирішення таких проблем: вивчення стану здоров'я населення України та розробка пропозицій щодо його збереження та покращення; наукове обґрунтування прогнозу розвитку епідемічного процесу при небезпечних та особливо небезпечних інфекціях і розробка протиепідемічних й профілактичних заходів; розробка нових методів діагностики, лікування та профілактики найпоширеніших захворювань на засадах доказової медицини; наукове обґрунтування критеріїв медико-соціальної експертизи та програм

медико-соціальної реабілітації хворих на захворювання, які є провідними у структурі захворюваності та інвалідності населення тощо.

Проривними напрямками, що визначають шляхи подальшого розвитку медико-біологічних наук у прогнозований період, мають стати геноміка, протеоміка та постгеномні дослідження, біоінформатика, системна біологія, нанобіотехнології, клітинні технології та ін.

Медична наука перебуває на етапі реформування. В умовах обмеженого бюджетного фінансування доцільною є оптимізація інфраструктури наукового потенціалу галузевої медичної науки шляхом формування раціональної мережі науково-дослідних установ, створення навчально-наукових виробничих комплексів «вищий навчальний заклад – науково-дослідний інститут», підтримки визнаних вітчизняних наукових шкіл, раціонального формування та використання науково-інформаційних ресурсів. Важливим кроком до зміни ідеології наукових досліджень має стати розширення практики створення науково-навчальних центрів, спільних факультетів, кафедр і дослідницьких лабораторій, наукових та освітніх установ спільно з НАН і НАМН України.

Істотного підвищення ефективності інноваційних процесів галузі можна досягти лише шляхом прискорення механізмів впровадження у медичну практику результатів наукових досліджень на рівні регіональних управлінь охорони здоров'я.

Необхідно поступово переходити від бюджетного утримання науково-дослідних установ до програмно-цільового фінансування найбільш необхідних для країни досліджень. Значну допомогу у цій справі має надати державно-приватне партнерство та грантові надходження від вітчизняних та зарубіжних центрів і фондів. До речі, це має стати одним із дієвих шляхів поліпшення соціального захисту молодих учених, який на даний час не можна вважати достатнім.

Основними формами міжнародного співробітництва має стати участь вітчизняних учених у роботі міжнародних організацій, створенні та реалізації спільних наукових проектів, стажування на базах профільних закордонних наукових центрів, установ і клінік, участь у роботі міжнародних конгресів.

Наше бачення подальшого розвитку вітчизняної медицини тільки у нерозривному єднанні практики, освіти та медичної науки. Першочерговими пріоритетами у розвитку української медичної науки мають стати:

- виконання конкурентоспроможних інноваційних наукових розробок, зосереджених на першочергових потребах галузі охорони здоров'я країни, що реформується;

- концентрація науково-технічного потенціалу та ресурсів науково-дослідних установ МОЗ, НАН і НАМН України на пріоритетних напрямках

медичної науки, що відповідають світовим тенденціям її розвитку;

- забезпечення ефективної взаємодії наукових установ і вищих навчальних закладів з метою підвищення якості наукових досліджень та підготовки наукових, науково-педагогічних кадрів та їх конкурентоспроможності на вітчизняному, європейському й світовому ринках праці;

- забезпечення прямих контактів із зарубіжними вченими та науковими колективами;

- використання сучасних інформаційних технологій з метою обробки, аналізу та обміну результатами наукових досліджень;

- більш широка участь наукових установ МОЗ та НАМН України у міжнародних дослідницьких наукових програмах з метою створення вітчизняних лікарських препаратів.

Розробка сучасних методик діагностики та лікування, новітніх медичних технологій, напрацювання всього комплексу медичних стандартів і забезпечення населення високоспеціалізованою медичною допомогою найвищого, унікального рівня є стратегічними напрямками подальшої співпраці Міністерства охорони здоров'я України з Національною академією медичних наук з єдиною високою метою збереження здоров'я українського народу.

Ми очікуємо від академічної спільноти активної участі у реформі, подальших розробок новітніх лікувально-діагностичних технологій, гармонізації засад громадського здоров'я із законодавством ЄС, підготовки молоді креативної генерації науковців достойних імен І. Мечнікова, М. Скліфосовського, З. Ваксмана, В. Вернадського та О. Богомольця, які прославили нашу країну» *(Богатирьова Р. Роль медичної науки у реформуванні галузі охорони здоров'я // Журнал НАМН України. – 2013. – №. 2. – С. 138–142).*